

בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 2820/21

צהר פיקוח מזון בע"מ

על ידי ב"כ עוה"ד אסף בנמלך ואח'

מרח' קרן היסוד 36 ירושלים

טל': 073-7686999 ; פקס': 073-7867780

העותרת

נ ג ד

3-1. הרבנות הראשית לישראל ואח'

על ידי פרקליטות המדינה,

משרד המשפטים, ירושלים

טלפון: 073-3925350 ; פקס': 02-6467011

המשיבים

תגובה מקדמית מטעם המשיבים

1. בהתאם להחלטת כבוד השופט ע' פוגלמן מיום 25.4.2021 ולארכה שניתנה, מתכבדים המשיבים להגיש את תגובתם המקדמית לעתירה.
 2. עניינה של העתירה, בקשת העותרת כי המשיבה 1 (להלן – **המשיבה או הרבנות הראשית**) תכיר בכשרות הניתנת מטעם העותרת למוצרי מזון המיוצרים בחו"ל ומיובאים לישראל, ותעניק ליבואנים תעודת הכשר עבור מוצרים המיובאים על ידם, בהתבסס על אישור כשרות מטעמה כגוף מוכר, לצורך שיווקם בישראל.

כפי שיפורט, המשיבים החליטו שלא לאשר את העותרת כגוף מוכר לעניין כשרות מוצרי מזון המיובאים לישראל. משמעות ההחלטה היא כי המשיבים אינם מכירים בעותרת כגוף שניתן להתבסס על אישורי הכשרות המונפקים על ידו למוצרי מזון מיובאים, לצורך הנפקת תעודת הכשר מטעם המשיבים למוצרים אלו והצגתם ככשרים בישראל.
3. העותרת מבקשת כי בית המשפט יורה על ביטול ההחלטה; על החלפת הרכב ועדת הייבוא; על נתינת זכות טיעון לעותרת באמצעות עריכת שימוע בעל פה; וכן על הבניית שיקול הדעת בנוגע לקריטריון שענייננו ב"אישיות תורנית מוכרת בעל מומחיות בתחום הכשרות" לעניין הכרה בגוף כגוף מוכר.
 4. לעמדת המשיבים, דין העתירה להידחות בהיעדר כל עילה להתערבות שיפוטית בהחלטת המשיבים. זאת, תוך חיוב העותרת בהוצאות המשיבים. כפי שיפורט, ההחלטה על דחיית הבקשה התקבלה כדין ועל פי שיקולים רלוונטיים וענייניים, והעותרת לא הצביעה על פגם שנפל בהחלטה, ועל כן דין העתירה להידחות.

רקע משפטי

5. סעיף 2 לחוק הרבנות הראשית לישראל, תש"ם-1980, קובע את תפקידי מועצת הרבנות לישראל. וכך בין היתר נקבע בסעיף זה:

"תפקידי המועצה הם –

(1) ...

(2) ...

(3) מתן תעודות הכשר על כשרות;

(4) "...

6. סעיף 2(א) לחוק איסור הונאה בכשרות, תשמ"ג-1983 (להלן – **חוק איסור הונאה בכשרות**) קובע:

"אלה רשאים לתת תעודת הכשר לענין חוק זה:

(1) מועצת הרבנות הראשית לישראל או רב שהיא הסמיכה לכך;

(2) רב מקומי המכהן במקום שבו נמצא בית האוכל, מקום השחיטה או מקום הייצור של מצרך;

(3) לענין תעודת הכשר בצה"ל - הרב הראשי לצבא-הגנה לישראל או רב צבאי שהוא הסמיך לענין חוק זה".

7. סעיפים 3 ו-4 לחוק איסור הונאה בכשרות קובעים:

"איסור הונאה בבית אוכל

3. (א) בעל בית אוכל לא יציג בכתב את בית האוכל ככשר, אלא אם כן ניתנה לו תעודת הכשר.

(ב) בעל בית אוכל שבידו תעודת הכשר ובית האוכל מוצג בכתב ככשר, לא יגיש ולא ימכור בו מצרכים שאינם כשרים לפי דין תורה.

איסור הונאה בייצור

4. (א) יצרן של מצרך לא יציין על מצרך שייצר או על אריזתו כי הוא כשר ולא יציגו ככשר בפרסום או בדרך אחרת, אלא אם כן ניתנה לו תעודת הכשר.

(ב) יצרן של מצרך שניתנה עליו תעודת הכשר, לא ישווק מצרך שאינו כשר לפי דין תורה בציון שהוא כשר".

8. הליך מתן כשרות על ידי הרבנות הראשית למוצרי מזון מיובאים מוסדר בסעיף 4 לתקנות איסור הונאה בכשרות (תעודות הכשר), התשמ"ט-1988. תקנה זו קובעת כי מתן תעודת הכשר למוצרי מזון המיובאים בחו"ל טעון אישור ממועצת הרבנות הראשית:

"(א) בקשה לתעודת הכשר (להלן - הבקשה), עבור מצרך או חומר גלם מיובא, תוגש למועצת הרבנות הראשית; הבקשה תהיה לפי טופס 2 שבתוספת ויצורפו לה המסמכים המפורטים בטופס ותחתם ביד היבואן.
(ב) לבקשה תצורף דוגמה מכל סוג מצרך או חומר גלם.
(ג) כמו כן תצורף הצעת היבואן לתוית שתוצמד למצרך או לחומר הגלם".

9. בעבר הרחוק, פיקחה הרבנות הראשית באופן ישיר על כשרותם של מוצרי מזון מיובאים באמצעות מחלקת היבוא הפועלת מטעמה, אך עם הגידול במספר הבקשות של היבואנים לייבוא מוצרי מזון כשרים לארץ, הלך ונעשה מנגנון הפיקוח הישיר ליקר ומורכב.

בנסיבות אלו, החליטה המשיבה לפשט הליכים, על מנת לחסוך בזמן ועלויות ליבואנים. זאת, על ידי ביטול הצורך במתן השגחה ישירה במפעלים בחו"ל, ואימוץ מנגנון של הכרה ברבנים או בגופי כשרות פרטיים הפועלים בחו"ל, המשגיחים בעצמם על מוצרי המזון המיוצרים שם, כמעין "נציגי השגחה" עבור הרבנות הראשית לישראל.

10. הכרת הרבנות הראשית בגוף כשרות הפועל בחו"ל או ברב מקומי בחו"ל, מאפשרת ליבואן של מוצרי מזון בארץ להציג, בעת הגשת בקשה לאישור מוצרי מזון מיובאים למחלקת היבוא, אישור השגחה מטעם הרב המקומי שהוכר על ידי הרבנות הראשית או מטעם אחד מגופי הכשרות המוכרים, ובהתבסס עליו, ליהנות מתעודת הכשר מטעם הרבנות הראשית עבור מוצרים אלו. יחד עם זאת, חשוב להבהיר כי אין בהכרה זו כשלעצמה כדי להוביל בהכרח לאישור כלל המוצרים המיוצרים תחת השגחתו של הגוף המוכר, ומתן האישור כפוף גם לעמידת המוצר בסטנדרטים כשרותיים שנקבעו על ידי מועצת הרבנות הראשית לישראל, במסגרת נהלי הרבנות הראשית.

כך, על מוצרי מזון המיובאים לישראל מסומנים כיום שני ציוני כשרות: האחד של הגוף הפרטי המוכר, והשני – אישור של הרבנות הראשית לישראל.

11. בשנת 2015 החליטה הרבנות הראשית להבנות את הליכי ההכרה ברבנים ובגופים המשגיחים על כשרות מוצרי מזון בחו"ל באמצעות גיבוש קריטריונים חדשים שוויוניים להכרה בגופים אלו; הקמתה של ועדה מטעם מועצת הרבנות הראשית לישראל שתבחן בקשות של גופים או רבנים כאמור להכרה, והבניית הליך הגשת בקשה סדורה להכרה כאמור ואופן בחינת הבקשה.

לצורך גיבוש הקריטריונים, הקימה הרבנות הראשית ועדה לגיבוש קריטריונים להכרה ברבנים ובגופים הנותנים כשרות למוצרי מזון בחו"ל. ביום 5.1.2015 אושרו הקריטריונים במועצת הרבנות הראשית (להלן – **מסמך הקריטריונים**). מסמך הקריטריונים צורף כנספח 5 לעתירה.

12. באשר להכרה בגופי כשרות הפועלים בחו"ל, כוללים הקריטריונים בין היתר דרישה כי הגוף פועל בנושאים הלכתיים, תחת כפיפות הלכתית לרב שהוא אישיות תורנית מוכרת בעלת מומחיות בתחום הכשרות, וכן דרישה כי במסגרת הגוף יפעל גורם בעל מומחיות מעשית בתחום הכשרות שעבר בחינה מעשית בכתב במסגרת המחלקה לבחינות והסמכה ברבנות הראשית; ניסיון בן שנה באספקת שירותי השגחה ופיקוח כשרותי; עצמאות ויציבות של הגוף המבקש הכרה; קיומה של תשתית לוגיסטית-ארגונית המאפשרת מתן שירותי השגחה נאותים ואפקטיביים, ועוד.

13. הקריטריונים מורים על הקמתה של ועדה להכרה בגורמים נותני הכשר למוצרי ייבוא (להלן – **ועדת הייבוא**) בה יישבו שלושה מחברי מועצת הרבנות הראשית, מנהל מחלקת הייבוא ברבנות הראשית לישראל או נציגו, היועץ המשפטי ברבנות הראשית לישראל או נציגו וכן יועץ הרב הראשי לישראל לעניין הכשרות, כמשקיף.

תפקידי הועדה הם לאשר הכרה ברבנים או בגופים נותני כשרות כמוסמכים לתת אישורי כשרות למוצרי מזון מחו"ל לצורך שיווקם בישראל ככשרים, וכן לבטל הכרה כאמור בנסיבות בהן מתגלה רשלנות במילוי התפקיד, חריגה מכללי ההלכה או הנחיות הרבנות הראשית, ליקויים בהקשר של טוהר המידות וכן כאשר מתברר כי נפל פגם במתן ההכרה מלכתחילה.

14. בגדר הקדמת המאוחר נציין כי תכליתו של קריטריון זה הוא להבטיח בין היתר כי נותני הכשרות מסוגלים לפעול לפי הלכות הכשרות המקובלות והמחייבות מבחינה הלכתית, **בהתאם לעמדתה ההלכתית של מועצת הרבנות הראשית לישראל**, כפי שבאה לידי ביטוי בנהלי הרבנות הראשית. זהו אמצעי להבטיח כי צרכני הכשרות בארץ ייהנו מסטנדרט כשרות נאות על פי אמות המידה ההלכתיות המקובלות שנקבעו על ידי מועצת הרבנות הראשית.

עיקרי העובדות

15. כעולה מהעתירה, העותרת היא חברה פרטית שהתאגדה בישראל לפני כשלוש וחצי שנים. על פי הנטען, העותרת מפעילה מערך פיקוח על כשרות בתי אוכל ומפעלים.

16. בחודש אוגוסט 2020 פנתה העותרת למשיבים בבקשה כי יכירו בהם כגוף לצורך מתן הכשר למוצרי מזון המיובאים מחו"ל. העתק הבקשה צורף לעתירה כנספח 4.

17. במסגרת בחינת ועדת הייבוא התקבלו התייחסויות מרכזי יחידת האכיפה לחוק איסור הונאה בכשרות הנוגעות לעותרת.

צילום ההתייחסויות מסומן ומצורף **מש/1**

18. ביום 1.2.2021 נדונה בקשת העותרת בוועדת הייבוא. ביום 3.3.2021 נשלחה החלטת הוועדה לעותרת. ההחלטה צורפה כנספח 1 לעתירה. כמצוין בהחלטה, דחתה ועדת הייבוא את בקשת העותרת מכמה טעמים, ונידרש אליהם בפירוט בעמדת המשיבים.

עמדת המשיבים

19. לעמדת המשיבים, דינה של העתירה להידחות, תוך חיוב העותרת בהוצאות המשיבים. כפי שנקבע בפסק דינו של בית המשפט הנכבד בבג"ץ SKS 9666/17 נ' הרבנות הראשית לישראל (אר"ש 28.6.2020) (להלן – בג"ץ SKS):

”נקודת המוצא היא כי לרבנות הראשית שיקול דעת רחב בנוגע לעמדה ההלכתית אותה יש לאמץ ביחס לכשרות מזון”.

20. בענייננו, וכפי שפורט בהחלטת הוועדה, עולה כי הרבנות הראשית אינה יכולה להסתמך על העותרת כגוף שניתן להישען על שירותי הכשרות המוענקים על ידו.

21. לעמדת המשיבים, ההחלטה שלא להכיר בעותרת כגורם מוסמך להעניק כשרות למוצרי מזון התקבלה בהתאם לשיקולים רלבנטיים, שתכליתם הבטחת כשרותם של מוצרי המזון והגנה על ציבור שומרי הכשרות בישראל.

22. יכולתה של הרבנות הראשית לפקח על פעילות גופי הכשרות הרחק בחו"ל היא, מטבע הדברים, מוגבלת ועל כן קיימת חשיבות רבה למידת האמון שהמשיבה נדרשת לתת בגוף המוכר על ידה.

בנסיבות אלו, הרבנים וגופי הכשרות הפרטיים הפועלים בחו"ל ומוכרים על ידי הרבנות הראשית, משמשים כזרועה הארוכה בכל הנוגע להשגחה על כשרות מוצרים מיובאים. מטעם זה, נוקטים המשיבים במשנה זהירות בבואם להכיר בנותני כשרות בחו"ל ובוחנים את מידת מסוגלותו של המועמד לעמוד בהתחייבויות הנדרשות מגוף כשרות מוכר לשמירה על הסטנדרטים הכשרתיים שנקבעו על ידי מועצת הרבנות הראשית.

בדרך זו פועלים המשיבים להבטיח כי מוצרי המזון המשווקים בארץ ככשרים, אכן תואמים את הסטנדרטים הלכתיים אותם קבעה מועצת הרבנות הראשית לישראל, המקובלים בקרב שומרי הכשרות. בכך, פועלים המשיבים לטובת קהל שומרי הכשרות בארץ ובהתאם לסמכותם וחובתם על פי חוק.

23. תחום הכשרות שונה מתחומים צרכניים אחרים באופן ייחודי. כידוע, לרוב, אין בדיקה חיצונית שבכוחה להעיד על כשרותו של מוצר, כגון בדיקת מעבדה וכיוצא בזה, שהרי טעמו וצורתו של המוצר הלא כשר או הכשר עשוי להיות ברוב המקרים זהה לחלוטין.

למעשה, אלמלא התיווך הכשרותי של הגוף המוכר וציון הכשרות המסומן על גבי אריזתו לא היה בידי הצרכן כל כלי לוודא את כשרותו. לעניין הכשרות אין ביטוי מטריאלי בגוף המצרף. מאפיין זה נותן משנה תוקף לחשיבות תפקידו של גוף הכשרות בתהליך הפיקוח הכשרותי, שכן רק הוא יכול להבטיח את כשרות המוצר.

מאפיין זה, הנוגע לגרעין הקשה בדיני הכשרות, יש בו גם כדי להסביר את המורכבות של הנושא ואת החשיבות שרואה הרבנות הראשית לישראל לנגד עיניה בהכרה רק בגופים או ברבנים שיש להם ביטחון רב לגבי יכולתם להבטיח את כשרותם של המוצרים בחו"ל, תוך קיום הליכי פיקוח כשרותי נאות על הליכי הייצור.

24. לא למותר לציין מאפיין נוסף של תחום הכשרות והוא שמדובר בנושא דתי, המצוי במערך הנורמטיבי שבין אדם לבוראו. פועל יוצא מכך הוא שהנזק הנגרם לצרכן שומר הכשרות מצריכתו של מוצר לא כשר, אינו ניתן לריפוי או לפיצוי בדיעבד. מאפיין זה מחייב את הרבנות הראשית, לתפיסתה, לזהירות יתרה בעת בחינת בקשות להכרה ברבנים או גופי כשרות בחו"ל.

25. נוכח כל הנסיבות והמאפיינים שפורטו לעיל, נקודת המוצא היא שהרבנות הראשית רשאית כחלק מחובתה כלפי ציבור שומר הכשרות, להכיר בגוף רק אם שוכנעה שניתן לסמוך עליו וכי בין השאר, הוא עומד בכל הפרמטרים שצוינו כתנאי לאישורו כגוף מוכר, ואינה יכולה להכיר בגוף שלא הצליח להרים את הנטל האמור ושלא שוכנעה לגביו כי אכן היא יכולה ליתן בידיו את האחריות להיות גוף מוכר מטעמה.

הדבר קיבל ביטוי אף במסגרת הקריטריונים להכרה בנותן אישור כשרות למוצרי מזון מיובאים לצורך שיווקם בישראל ככשרים. סעיף 5.1.4 למסמך הקריטריונים, קובע תנאי הדורש מגוף כשרות ניסיון של לפחות שנה במתן שירותי השגחה ופיקוח כשרותיים לבתי עסק, באופן עצמאי ויציב, ללא קשר לפעילות ההשגחה על מוצרי יבוא לישראל.

26. נפרט כעת את עיקרי השיקולים בהחלטה שלא להכיר בעותרת. שיקול ראשון הוא השיקול בדבר אי עמידת העותרת בנהלי הכשרות של הרבנות הראשית, ואי עמידה בנהלי הכשרות של גוף הכשרות.

27. כפי שפורט בהחלטה, על פי ממצאים שהעבירו מפקחי היחידה למניעת הונאה בכשרות, עלתה תמונה בעייתית בנוגע להתנהלות גוף הכשרות במתן שירותי השגחה בארץ, בעקבות כשלים מהותיים שנמצאו בהתנהלות ההשגחה של העותרת.

לדוגמה, במקרים מסוימים נתנה העותרת תעודות השגחה לעסקים מיד בסמוך לאחר שהכשרות מהם הוסרה על ידי הרבנות המקומית בנסיבות של הפרת כשרות. זאת, לכאורה, בניגוד לפרסומיה של העותרת עצמה, כי תקפיד להמתין שלושה חודשים לאחר הסרת כשרות על ידי הרבנות המוסמכת בטרם תינתן השגחה מטעמה.

במקרה אחד, העותרת נתנה כשרות רטרואקטיבית ליקב על יין שיוצר שבע שנים לפני מתן התעודה, על סמך עדות של בעלי המקום, ואף לאחר שפורסם סרטון שמראה כי בתהליך בקבוק היין עבדו במפעל אנשים שאינם שומרי תורה ומצוות, דבר שאסור על פי ההלכה, העותרת לא הסירה את הכשרות.

במקרה אחר נתנה העותרת כשרות למאפיה בתוך מסעדה לא כשרה, כשבפועל, לאחר כניסת גורמי הרבנות להשגחה במקום נמצא כי נפלו כשלים מהותיים באופן מתן שירותי ההשגחה למאפיה, שהובילו להטעיית הציבור שומר הכשרות.

במקרה נוסף הרבנות הראשית הסירה כשרות ממלון לאחר כשלים מהותיים שנפלו בהתנהלות משגיח הכשרות במקום בענייני שבת ובשר וחלב. העותרת נתנה את כשרותה למקום מבלי שמשגיח הכשרות הוחלף.

28. לעמדת הרבנות הראשית, דוגמאות אלו מצביעות בצורה ברורה כי לא רק שכשרות העותרת איננה עומדת בנהלי הכשרות של הרבנות הראשית, אלא שהעותרת אף מתנהלת באופן שאינו אחראי, שאינו מאפשר לרבנות, לעמדתה, לסמוך עליה לצורך הכרה. עניין זה עומד בבסיס ההחלטה שלא להכיר בעותרת כגוף מוכר לצורך מתן כשרות.

29. שיקול נוסף בקבלת ההחלטה הוא השיקול לפיו לעמדת הרבנות הראשית, ראש מערך הכשרות של העותרת, על אף ידיעותיו בתחום הכשרות, אינו בר סמכא מבחינתם.

30. כפי שפורט בהחלטה, הרב דובדבני, שמשמש כרב פוסק של הגוף וכמומחה הכשרות של העותרת, איננו מוכר לרבנות כפוסק בעל שם בתחום. הדבר נעוץ, בין היתר, בחילוקי דעות הלכתיים מהותיים שמגיעים עד לסתירות ממש ביחס לעמדות ההלכתיות של הרבנות הראשית. בכלל זה, דעות הלכתיות שקיבלו ביטוי בפרסום מאמרים שתכנם אינו עלה בקנה אחד עם עמדות מרבית הפוסקים ומומחי הכשרות.

31. יודגש ויובהר, כי עמדתו ההלכתית הרב דובדבני כשלעצמה היא לגיטימית – ואולם הרבנות הראשית איננה יכולה להסכין עם מצב שבו ארגון כשרות המשמש כ"זרועה הארוכה" מעבר לים, ופועל תחת אישורה – יחזיק בעמדה המנוגדת לתפיסה ההלכתית של הרבנות, כגוף האמון על מתן כשרות על פי תפיסה זו. כפי שצוין בהחלטת הדחייה:

"יודגש, כי מידת הפיקוח של הרבנות על גופי הכשרות בחו"ל היא מוגבלת, בשל נסיבות הריחוק הגיאוגרפי, ושום כך כבסיס להכרה, חשוב מאד מבחינת הרבנות הראשית שניתן יהיה לסמוך על הגוף מבקש ההכרה שאמור לשמש בפועל כזרועה הארוכה של הרבנות הראשית.

בהינתן האמור ביחס לגוף הכשרות כמו גם ביחס לרב ד"ר דובדבני, הרבנות לא שוכנעה כי היא יכולה לסמוך את ידיה על הגוף באופן שהוא יוכל לשמש כזרועה הארוכה ולהעניק על בסיס פעילותו תעודת הכשר למוצרים מיובאים".

32. לא זו אף זו, הרב דובדבני מוכר לרבנות מתקופת היותו מנהל מחלקת כשרות במועצה הדתית גבעתיים, שם זכה לביקורת מצד מעסיקתו, כשחלק מהטענות כלפיו היו שאינו מיישם את הנחיות הרב המקומי על אף שהותרה בכך.

היעדר קבלת סמכות מצד מי שאמון על פסיקתו ההלכתית של הגוף, מציבה קושי משמעותי בפני המשיבים, בבואם לשקול האם ניתן לסמוך על התחייבותו של הגוף לפעול בהתאם לנהלי הרבנות הראשית, כפי שנדרש מכל גוף כשרות מוכר.

33. לצד האמור, נבקש לציין כי מוצרים המיוצרים בישראל, וכן מוצרים מיובאים, מסומנים עם ציון הכשרות של העותרת, מבלי שניתנה בעדם תעודת הכשר מטעם הרבנות המוסמכת. מבלי להידרש לשאלת הדין בעניין זה, הרבנות הראשית לישראל חוששת כי הכרה בעותרת, כך שיצוינו מוצרי מזון מיובאים עם ציון כשרות מטעם העותרת ובאישור הרבנות הראשית לישראל, עלולה להוביל להטעיית צרכני הכשרות בישראל.

זאת, משום שכאמור העותרת מעניקה שירותי השגחה לא רק לבתי אוכל אלא גם ליצרנים, באופן שעל גבי מוצרי מזון שלא ניתנה בעדם תעודת הכשר מטעם רבנות מוסמכת, מופיע (ושוב, מבלי להידרש לחוקיות סימון זה) סימון כשרות מטעם העותרת. מתן הכרה לעותרת עלול אפוא להוביל להטעיית הציבור, שלא ידע להבחין בין מוצרים שהושגחו על ידי העותרת תחת פיקוח הרבנות הראשית ועל פי נהליה, לבין מוצרים שהושגחו על ידי העותרת שלא במסגרת פעילותה כגוף מוכר מטעם הרבנות, וללא אישור הרבנות הראשית לישראל.

34. חשוב להדגיש, כי ההטעיה אינה רק במישור המנהלי אלא המהותי. העותרת פועלת בהיבטים שונים, באופן מוצהר, בניגוד לנהלי הכשרות של הרבנות הראשית. זאת, לרבות בנושאים מהותיים כגון בתחום עלי ירק ופירות עם רמת נגיעות גבוהה של חרקים. יש לציין, כי גם גופי כשרות מחו"ל פועלים לעיתים בחו"ל על פי סטנדרטים השונים מאלו שנקבעו בנהלי הרבנות. ואולם, בכל הנוגע לייצור בחו"ל המיועד לייבוא לישראל, נדרשים גופי הכשרות להקפיד כי הייצור יתאם לנהלי הרבנות הראשית. בעניין העותרת, מצב הדברים שונה באופן מהותי כאמור.

35. לצד האמור, המשיבים יטענו גם כי לא ניתן לסמוך על גוף אשר נתגלו בעבר כשלים במערך הפיקוח, כך ששווקו תחת השגחתו, בפועל, מוצרים שאינם עומדים בסטנדרט כשרות מינימלי לגישת הרבנות הראשית.

36. מן המכלול עולה בבירור כי העותרת אינה עומדת בקריטריונים הנדרשים לקבלת הכרה כגוף שניתן להתבסס על אישורי הכשרות המונפקים על ידו למוצרי מזון מיובאים לצורך הנפקת תעודת הכשר מטעם המשיבים למוצרים אלו והצגתם ככשרים בישראל.
37. המשיבים דוחים מכל וכל את טענות העותרת כי החלטת ועדת היבוא היא "חלק מהניסיון להצר את צעדי העותרת, לפגוע בה ולהקשות עליה על רקע של תחרות ועל רקע של מונופול שניתן בידי הרבנות" [ההדגשה במקור, הח"מ].
- לא למותר לציין כי ההחלטה בעניין העותרת התקבלה בוועדה בה חברים מספר חברי מועצת הרבנות הראשית לישראל, בליווי הגורמים המקצועיים ברבנות הראשית ונציג הלשכה המשפטית, אחרי הליך בירור מעמיק, שקוף, והוגן.
38. מעבר לכך, יושם אל לב כי אין בעניין הכרה בגוף למתן כשרות שום אלמנט של "תחרות" עם הרבנות הראשית. **הרבנות הראשית איננה מתחרה בשוק. היא האורגן המוסמך מטעם המדינה למתן שירותי כשרות.** ניסיון העותרת לצייר את ההחלטה כהחלטה בעלת שיקולים עסקיים היא מוטעית מיניה וביה, ואין למשיבים אלא להצר על טענה זו.
39. יצוין עוד, כי בניגוד לטענת העותרת, הרבנות איננה משמשת כ"רגולטור". ההכרה בגופים לצורך מתן כשרות למוצרי מזון המיובאים לישראל משמעותה היא כי הרבנות סומכת ידה על גוף הכשרות, ומאשרת אותו – אף באופן מילולי, באמצעות חותמת על המזון המיובא – כנותן כשרות מטעמה.
- במילים אחרות, גופי הכשרות הפרטיים הפועלים בחו"ל ומוכרים על ידי הרבנות הראשית, משמשים, הלכה למעשה, כזרועה הארוכה של הרבנות הראשית בכל הנוגע לכשרות מוצרים מיובאים.
40. טענות העותרת ביחס להחלטת ועדת היבוא הן טענות "ערעוריות" במהותן, מבלי להצביע באופן קונקרטי על הפגמים שנפלו בהחלטה. כידוע, בית משפט גבוה לצדק אינו יושב כמעין ערכאת ערעור על החלטות מועצת הרבנות הראשית.
41. ההליך בעניינה של העותרת היה הליך סדור ובהתאם לנהלים המעוגנים במסמך הקריטריונים. בנסיבות אלה, לא קמה כל עילה להתערבות בהחלטה, אף אם היא אינה נושאת חן בעיני העותרת.
42. לעניין זה, נבקש להפנות לדבריו של בית משפט נכבד זה בבג"ץ SKS, שדומה כי נכתבו ממש ביחס למקרה שלפנינו :

"19. בענייננו, העותרים למעשה לא העלו טענות של ממש מתחום המשפט המנהלי כלפי החלטתה השנייה של הרבנות הראשית.

כלל טענותיהם ביחס אליה הן טענות "ערעוריות" במהותן מבלי להצביע באופן קונקרטי על הפגמים שנפלו בהחלטה. אולם בית משפט זה בשבתו בבית משפט גבוה לצדק אינו יושב כמעין ערכאת ערעור על החלטות מועצת הרבנות הראשית ...

למעלה מכך, מעיון בנספחים שצורפו לתצהיר המשיבים עולה כי ההליך שקיימה הרבנות הראשית בעניינם של העותרים היה הליך סדור, בהתאם לנהלים המעוגנים במסמך הקריטריונים, שכלל מתן זכות שימוע ובחינת טענותיהם של העותרים בלב פתוח ובנפש חפצה. בנסיבות אלה, לא קמה כל עילה להתערבות בהחלטה, אף אם היא אינה נושאת חן בעיני העותרים. למעלה מן הצורך יצוין כי העותרים גם לא הרימו את הנטל להראות כי אין ממש בנימוקיה של הרבנות הראשית שלא לקבל את בקשתם. ... ומעל הכל ייאמר כי נדמה שהעותרים לא עומדים בקריטריון המרכזי העומד ביסוד סירוב הרבנות הראשית להעניק להם את האישור המבוקש על ידם, והוא שהעותר, הממלא כביכול את תפקיד "האישיות התורנית המוכרת" אליה כפופה העותרת, לא זכה להכרת הרבנות כבעל סמכות הלכתית מתאימה. גם לא הוכח שיש לעותרת ניסיון רב שנים בתחום. העותרים הם בבחינת "נטע זר" במעורר ההשגחה על הכשרות על מוצרים המיוצרים בחו"ל. הם מבקשים הלכה למעשה ליצור מעורר חדש יציר כפם, חלף המערכים הקיימים הנשענים על גופי כשרות שצמחו במהלך השנים בחו"ל שזכו למוניטין ואמינות רבה. את זאת קשה לקבל... (ההדגשות הוספו, הח"מ).

43. באשר לטענות העותרת בדבר שימוע, הרי שכעולה מהאמור, בקשתה נבחנה באופן ענייני ולגופה, לאחר עיון בכלל המסמכים שהמציאה העותרת למשיבים. העותרת לא הצביעה על מקור כלשהו בדין אשר יש בו בכדי לאפשר לה שימוע בפני ועדת הייבוא, על ההחלטה האם להכיר בעותרת כגוף אשר הרבנות הראשית מכירה בהליכי הפיקוח הנעשים על ידו, לצורך הכשר הניתן על ידי הרבנות הראשית עצמה.

לעותרת אין זכות קנויה לקבל הכרה כאמור מטעם הרבנות הראשית, ובהתאמה לכך, גם לא קמה לה זכות לשימוע טרם קבלת ההחלטה האמורה.

סוף דבר

44. לאור כל האמור לעיל, יטענו המשיבים כי לא נפל כל פגם בהחלטתם שלא לאשר את העותרת כגוף מוכר לצורך מתן כשרות למוצרי מזון מיובאים.

אדרבא – החלטת המשיבים עולה בקנה אחד עם הקריטריונים שגובשו על ידם ועם חובתם כלפי ציבור שומרי הכשרות בישראל להבטיח כי מוצרי מזון המשווקים בארץ ככשרים אכן עומדים בסטנדרטים הדרושים.

48. אשר על כן, יטענו המשיבים כי דין העתירה להידחות, תוך חיוב העותרת בהוצאות המשיבים.

49. תגובה זו נתמכת בתצהירו של מר עמיחי קריגר, ממונה כשרות מוצרים בחו"ל ברבנות הראשית לישראל.

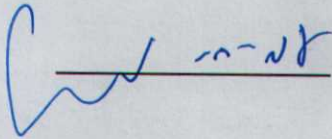
היום,
י"ח אב תשפ"א
27 יולי 2021

רועי שויקה, עו"ד
ממונה על ענייני בג"צים
בפרקליטות המדינה

תצהיר

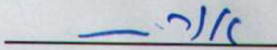
אני הח"מ, עמיחי קריגר, מצהיר בזאת כלהלן:

1. אני משמש בתפקיד ממונה כשרות מוצרים בחו"ל ברבנות הראשית לישראל.
2. תצהירי זה ניתן לתמיכה בתגובה המקדמית מטעם המשיבים בבג"ץ 2820/21 (להלן – התגובה).
3. העובדות המפורטות בתגובה הן אמת למיטב ידיעתי ואמונתי.
4. זה שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

אישור

אני הח"מ, אורית משמוש עו"ד, מאשרת בזה כי ביום 27.7.2021 הופיע בפני עמיחי קריגר המוכר לי אישית, ולאחר שהזהרתיו כי עליו לומר את האמת, שאם לא יעשה כן יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, חתם בפני על תצהירו.

אורית משמוש, עו"ד
מ.ר. 32471
הלשכה המשפטית
הרבנות הראשית לישראל

בג"ץ 2820/21

תוכן עניינים נספחים

שם הנספח	נספח
התייחסויות מרכזי יחידת האכיפה לחוק איסור פיקוח הונאה בכשרות	מש/1

מש/1

התייחסויות מרכזי יחידת
האכיפה לחוק איסור פיקוח
הונאה בכשרות

לכבוד
מר רפאל יוחאי
מנהל יחידת האכיפה
הרה"ר לישראל

שלום רב!

במענה לבקשת צהר פיקוח מזון לקבלת אישור לייבא מוצרי מזון כשרים מחו"ל.

מדיניות מחלקת יבוא:

- א. התחייבות עמידה בנהלי הכשרות של הרבנות הראשית
- ב. מומחה כשרות בראש הגוף בעל שם.
- ג. אי מציאת כשלים בגוף הכשרות.

ככלל צהר פיקוח מזון לא עומד בכל הכללים הנ"ל, כמפורט:

- א. צהר פיקוח מזון מהווה קשר ישיר לגוף השגחה פרטית – שבו מפקחי היחידה הארצית מצאו טריפות שיובאו לבניין כלל לעסק שתחת כשרות צהר, ראש המערך לא התנער ולא טיפל בכשל המהותי גם בהיותו תחת השגחה פרטית, אלא איים בתביעת דיבה.
- ב. אי עמידה בנהלי הכשרות של רבני צהר – צהר הגדירו נהלי כשרות מינימליים ביותר כגון: לא להכנס למקום שכשרות הרבנות הוסרה אלא לאחר 3 חודשים, במקומות הבאים הדבר לא יושם: מלון אשל השומרון, בורגרים קרית גת, ארומה ירושלים, אמא ירושלים, סגול פרופישניול במיון הדואר, פסטה בפסטה פתח תקווה, טורקי שווארמה פתח תקווה, חוות נעמי, קפה קאלו ועוד עסקים רבים.
- ג. נהלי הכשרות של רבני צהר לא מחייבים את אנשי השטח – כך למשל כרובית הותרה רק כרובית רגילה ולאחר מעשה בארומה ירושלים הותרה גם כרובית טריה בניגוד לנוהל של רבני צהר, כך גם בישול ישראל – בעוד מכון צומת הגדיר פתרון ייחודי לבישול באינדוקציה ע"י גוי, בפועל הותר ללא שום מעשה בגוף האש.
- ד. רבני צהר התירו יקב ללא השגחת כשרות בשם יקב כהנוב למרות החשש שיש בו מגע של חילוני – ההיתר התבסס ע"י תחקיר מדוקדק של הייצור שנעשה ע"י דתיים – עיון קל בדף הפייסבוק של היקב גילה כי הייצור נעשה ע"י חילוני – צהר לא ביטלו את ההכשר הרטרואקטיבי ליקב למרות שנשאלו מדוע המקום לא עמד בנהלי פיהם קבעו.
- ה. שיקול דעת מוטעה בדברים שבסמכות הרב המכשיר - במסעדת ג'ויס שהיתה טריפה – ניתנה כשרות לחדר בתוך המסעדה ששימש כמאפיה – בעוד במסעדה יש טריפות ובשר בחלב, הנחיית ראש המערך היא 3 ביקורים בשבוע לניפוי הקמח, בפועל לאחר כניסת הרבנות המקומית נמצא עירוב כלים עוד כשלים רבים שמראים על שיקול דעת מוטעה מיסודו.
- ו. מלון אשל השומרון באריאל נמצא מבשל בשבת וכשלים של בשר וחלב, למלון אשל השומרון באריאל נמצא מבשל בשבת וכשלים של בשר וחלב, לאחר שסירבו לפטר את המשגיח ולהוסיף משגיח – עברו לכשרות צהר עם המשגיח שנמצאו בו כלל הכשלים בכשרות הרבנות.
- ז. הרב דובדבני המפעיל בפועל את המערך שבו נמצאו כלל הכשלים הנ"ל – מפרסם מאמרים שלא מקובלים על מרבית הפוסקים ומומחי הכשרות, בנוסף פרסם חוברת מטעה בנושא כשרות בחו"ל המעידה על הבנה שטחית של מציאות נתינת הכשרות בחו"ל. הרב דובדבני לא התקבל להיות רב ב OU בארה"ב ואף החליף מספר גופי כשרות במקסיקו ועוד בשל אי עמידה בנהלים שהוגדרו לו מראש.
- ח. צהר פיקוח מזון מייבאים ארטישוק נגוע מחו"ל, לאחר שהרבנות מצאה ופרסמה את הנגיעות, תוך טענה שזה הוצאת לעז על ראשוניים, זאת למרות שנמצאים חרקים במוצר שוב ושוב.
- ט. גם בעסקים שבשילוב עם צה"ל נמצאו חילולי שבת, הרב דובדבני לא נקט בצעדים משעותיים כנגד מפירי הנהלים.

- י. הרב דובדבני פרסם חוות דעת הלכתית בניגוד לעמדת הרבנות הראשית ומחלקת ההונאה שמצאה כרובית וברוקולי ללא כשרות שזוייפו בבריסל. זאת למרות שמעולם לא דיבר עם הרב שזוייף או עם מי מהעוסקים בתחום הירק, זאת אף ללא בדיקה של המוצר במעבדה או בכל מקום אחר.
- יא. צהר מפרסמים שוב ושוב מידע מוטעה על סיכומים עם יחידת ההונאה או נוסח של תעודת כשרות אלטרנטיבי שמאושר ע"פ חוק – בעוד הם יודעים כי הדבר לא נכון.
- יב. ברשת ישנם עדויות של אנשים שהתארחו בבית אלפא בשבת – וכאשר היה אוכל חסר – טוגנו להם שניצלים בשבת – צהר בחרו לא להגיב למתלוננים ברשת.
- יג. כחלק משיקול הדעת ואי נתינת תשומת לב לפרטים – כאשר המאפיה במסעדת ג'ויס הטריפה היתה תחת כשרות צהר, שכחו לציין את זה באתר של צהר פיקוח מזון – דבר שהביא מכשלה.
- יד. בנוסף קיימת בידי פניה של משגיח בית החייל באשקלון כלהלן המדברת בעד עצמה: " לפני כניסת שבת נעזרתי במנהל מאיר (מנהל מטבח) והכנתי את המקום לשבת והכל התנהל כרגיל (התפללתי בנץ כמובן אצל הרב אליהו הלוי במקלט ליד האוהל משה, יש שתי ארוחות בוקר אחד חלבי ב 9 ואחר כך 12 בשרי) רק שבשבת בבוקר בשעה 11 נדהמתי לגלות שמהו היזז את המתג של התנור. לטמפרטורה שונה מכניסת שבת למרות שנאמר לי שאף אחד לא יגע במפתחות והם נמצאים במקום מוסתר. ולאחר הברור שלי נאמר לי שאף אחד לא נגע. ואז בתחילת הבוקר של שבת אשר היא ארוחה חלבית הייתה הכנה לסעודה שלישית והסברתי שלא ניתן לעשות את זה, ואז מנהל המטבח נגש אליי לאחר עדכון על ידי הטבחים ואמר שאני יפסיק להתנכל ושפה זה לא הרבנות הראשית אלה צה"ל ויש נהלים אחרים. ושהסברתי לו שהיה חילול שבת על ידי אחד העבדים הוא אמר שיקח את זה לצמת לבו וישטפל בנושא אבל בקש ממני לא להעביר לגורמים אחרים ושישאר בני לבנו. ובפאן האישי אני מאוד מאוכזב שלא נתנת לי סמכות ואין לי למי לפנות בסוף יום (כי לא ידעתי זה צהר) אחלה יום בעזרת השם יתברך"

העולה מכל הנ"ל

1. צהר לא יודעת לעמוד בנהלי כשרות שהיא מציבה לעצמה.
2. הצורך שלה להראות הצלחה וקבלת עסקים תחת כשרותה עומד מעל לנהלי הכשרות של עצמה.
3. הרב דובדבני לא מומחה בעל שם, אינו מוכר בגופים בינלאומיים כמי שניתן לעבוד איתו בתחום.
4. לרב דובדבני יש בעיית שיקול דעת אמיתית הנתונה בסמכות נותן הכשרות, כמו היקף השגחה, הפרדה בין טריפות, יכולת טיפול בבעיות כשרות.

לכן אין להבנתי משמעות אמיתית להתחייבות של צהר פיקוח מזון לעמוד בנהלי הכשרות, כל חלקים רחבים נמצאים תחת סמכות רב שאינו עומד בנהלים, אינו מוכר, ואינו מטפל בבעיות שנמצאות אצלו בבית העסק.

בברכה,

חיים מלכה, ראש ענף אכיפה דרום,

היחידה הארצית לאכיפת חוק איסור הונאה בכשרות

ישראל
מדינת ישראל
משרד המשפטים
התביעה הכללית
תל אביב-יפו

התביעה הכללית
תל אביב-יפו
משרד המשפטים
מדינת ישראל
ישראל

ישראל

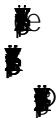
✕

10/12/20 10:13

10/12/20 10:13

10/12/20 10:13

10/12/20 10:13

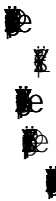
10/12/20 10:13

10/12/20 10:13

10/12/20 10:13

10/12/20 10:13

10/12/20 10:13

10/12/20 10:13

10/12/20 10:13

10/12/20 10:13

10/12/20 10:13

10/12/20 10:13

10/12/20 10:13

10/12/20 10:13

10/12/20 10:13

10/12/20 10:13

Handwritten text in Hebrew, consisting of approximately 15 lines of cursive script. The text is mostly illegible due to the quality of the scan and the cursive style. Some recognizable words or characters include "א" (Aleph), "ב" (Bet), "ג" (Gimel), "ד" (Dalet), "ה" (He), "ו" (Vav), "ז" (Zayin), "ח" (Chet), "ט" (Tet), "י" (Yod), "כ" (Kaph), "ל" (Lamed), "מ" (Mem), "נ" (Nun), "ס" (Samekh), "ע" (Ayin), "פ" (Pe), "צ" (Tsadi), "ק" (Kaph), "ר" (Resh), "ש" (Shin), "ת" (Tav), "י" (Yod), "כ" (Kaph), "ל" (Lamed), "מ" (Mem), "נ" (Nun), "ס" (Samekh), "ע" (Ayin), "פ" (Pe), "צ" (Tsadi), "ק" (Kaph), "ר" (Resh), "ש" (Shin), "ת" (Tav).

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

11

12

13

14

15

16

17
18

19

20

21

22

23

24

25

26
27
28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

